

Monialaiset oppimiskokonaisuudet oppivassa yhteisössä

30.9.2015

Pyhäjärvi

Jaana Anttonen

Aamukahviporinat

Monialaiset oppimiskokonaisuudet?

Miksi?

Keskustelkaa pienissä ryhmissä

Miksi monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat
Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa?

Tulevaisuuden koulua rakentamassa

- Monialaiset oppimiskokonaisuudet oppivassa yhteisössä

09.00 – 9.30 Aamukahviporinat

9.30 – 11.30 Koulutuspäivän avaus, tavoitteet ja päivän ohjelma

- Monialaiset oppimiskokonaisuudet – MIKSI?
- Opetuksen eheyttäminen
- Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimessä
- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suhde arvoihin, oppimiskäsitykseen, laaja-alaiseen osaamiseen ja toimintakulttuuriin
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet paikallisessa opetussuunnitelmassa
- Alustuspuheenvuorojen välissä osallistavia ja toiminnallisia tehtäviä pienryhmissä

11.30 – 12.30 Lounasjaloittelu

12.30 – 14.00 Monialaiset oppimiskokonaisuudet paikallisissa opetussuunnitelmissa

- konkretisointia käytännössä
- osallistavia ja toiminnallisia tehtäviä pienryhmissä/pareittain

14.00 – 14.15 Iltapäiväkahviporinat

14.15- 15.15 Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja arviointi

15.15- 15.30 Päivän työskentelyn koonti ja yhteenveto

OPS2016

Oppilaan muuttuva rooli

- yhdessä tekeminen, osallistuminen
- tutkiva ja luova työskentely

Muuttuva maailma

- ympäristö, globalisoituminen, talous, työelämä, teknologia, yhteisöjen monimuotoisuus

Muuttuva opetus

- oppimiskäsitys
- yhteistyö ja kokonaisuuksien rakentaminen

Muuttuva sivistyskäsitys ja osaaminen

- laaja-alaisuus, eettisyys, kestävyys,
- oppimisen taidot, tiedonhallinta ja vuorovaikutus

Miksi monialaiset oppimiskokonaisuudet?

Padlet tehtävä osoitteessa

http://padlet.com/jaana_anttonen/Monialaisetoppimiskokonaisuudet

http://padlet.com/jaana_anttonen/Monialaisetoppimiskokonaisuudet

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Miksi?

- Pyrkimys monialaisuuteen
  - Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004
    - Aihekokonaisuudet - Askel kohti monialaisuutta
    - Niiden käsittely ei ole varsinaisesti edellyttänyt oppiaineiden yhteistyötä.
    - Kritisoitu ja niiden toteutusten on arvioitu jääneen liian sattumanvaraisiksi eri kouluissa.
  - Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014
    - Opiskeltavien asioiden moninaisuutta ja eheyttämistä edistetään Monialaisilla oppimiskokonaisuuksilla.
    - Keskeinen ajatus on, että koulut saavat itse valita, mitä teemoja niissä halutaan opetetaan ja opiskella monialaisesti.
    - Teemat tulee valita jo olemassa olevista oppiaineista siten, että oppiaineissa käsiteltävät samaan tematiikkaan liittyvät oppitunnit muodostavat sisällöllisen kokonaisuuden.

Hannele Cantell

Opetuksen eheyttäminen (1)

- Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetuksen yhtenäisyyttä tukevaa toimintakulttuuria.
- Eheyttämisen tarkoituksena on auttaa oppilasta ymmärtämään opiskeltavien asioiden välisiä suhteita ja keskinäisiä riippuvuuksia.
- Työskentelyjaksot auttavat oppilaita soveltamaan tietojaan.
- Oppimiskokonaisuudet tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen.
- Oppilaat voivat hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta.

Eheyttämistä voidaan toteuttaa mm.

rinnastamalla eli opiskelemalla samaa teemaa kahdessa tai useammassa oppiaineessa samanaikaisesti

jaksottamalla eli järjestämällä samaan teemaan liittyvät asiat peräkkäin opiskeltaviksi

järjestämällä toiminnallisia aktiviteetteja kuten teemapäiviä, erilaisia tapahtumia, kampanjoita, opintokäyntejä ja leirikouluja

suunnittelemalla monialaisia, pitempikestoisia oppimiskokonaisuuksia, joiden toteuttamiseen osallistuu useampia oppiaineita ja joihin voi sisältyä edellä mainittuja eheyttämistapoja

muodostamalla oppiaineista integroituja kokonaisuuksia

kokonaisopetuksena, jossa kaikki opetus toteutetaan ehytettynä kuten esiopetuksessa.

TOIMINTAKULTTUURI

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä (1)

- Koulu oppivana yhteisönä
- Dialogin avulla kehittyminen
- Yhdessä tekeminen ja osallisuus
- Säännöllinen työn arviointi
- Kiireettömyys
- Pedagoginen ja jaettu johtajuus

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä (2)

- Yhdessä oppiminen
- Tutkiminen ja kokeileminen
- Innostumisen ja onnistumisen kokemuksia
- Yritetään ja opitaan virheistä
- Sopivia haasteita, tukee vahvuuksien löytymistä ja hyödyntämistä
- Myönteisen ja realistisen minäkuvan muodostuminen
- Fyysisen aktiivisuuden merkitys oppimiselle
- Arvostetaan työhön syventymistä, oppimisessa tarvittavaa ponnistelua ja työn loppuunsaattamista

KOULU OPPIVANA ORGANISAATIONA

PERINTEINEN TOIMINTAKULTTUURI:

- suuri osa opettajien työstä yksinäistä, eristäytynyttä
- koulun arjen pirstaleisuus, defensiiviset rutiinit (mm. vetoaminen aika- ja resurssipulaan)
- luontaisen kohtaamisen ja jakamisen vähyys
- yhteinen ymmärrys puuttuu
- oman työn kannalta asioiden tarkastelu

Estää vuorovaikutusta ja yhdessä oppimista. Samalla voi syntyä illuusio hyvin toimivasta vuorovaikutuksesta.

TODELLINEN OPPIVA YHTEISÖ :

- syntyy vain **kriittisen dialogin avulla** (avoimuus, kyseenalaistaminen)
- käytännössä **vaatii opettajan autonomiaan ja pedagogiseen vapauteen puuttumista**; aito kohtaaminen ja vuorovaikutus synnytettävä
- **kysymys paljolti koulun tason toiminnasta ja luottamuksen toimintakulttuurista**, joka mahdollistaa avoimen dialogin
- **verkostomaisen organisaation vahvuus yhteisöllisyys**:
hyötykäyttöön koko verkoston osaaminen

OPETTAJAN MUUTTUVA TEHTÄVÄNKUVA (1)

- Toimintatapojen ja koulun toimintakulttuurin uudelleen ajattelua, suunnittelua ja käytänteiden toteutusta
- Yksintekemisen kulttuurista yhdessä tekemiseen niin opetus- kuin kasvatustyössä
  - suunnittelu, toteutus ja arviointi
  - moniammatillinen yhteistyö
  - eri oppiaineita opettavien opettajien yhteistyö
  - samanaikaisopetus, tiimityö jne.
- Vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen sekä uusien toiminta- ja työskentelytapojen kehittäminen
  - vuorovaikutustilanteiden ja vuorovaikutuksen määrä
  - ajan ja työtehtävien hallinta

OPETTAJAN MUUTTUVA TEHTÄVÄNKUVA (2)

- **Yhteistyön lisääntyminen koulun ulkopuolisten tahojen kanssa**
  - asiantuntijatehtävät
- **Oppimisympäristöjen ja sosiaalisen median tuomat muutokset**
  - oppimateriaalien jakaminen, kierrättäminen ja kehittäminen
- **Työtehtävien jakaminen ja kierrättäminen oppivassa yhteisössä**
  - vaatimukset ja haasteet > mielekkyys > työmotivaatio > ajankäyttö
- **Opettajien ja muun henkilökunnan vahvuuksien ymmärtäminen ja hyödyntäminen**
  - niin opetus-, kasvatus- kuin muussa koulun kehittämistyössä

Monialaiset oppimiskokonaisuudet (1)

- Opetuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että oppilaiden opintoihin sisältyy vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa.
- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja toteuttamistavat päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa ja ne täsmennetään koulujen lukuvuosisuunnitelmissa.
- Oppimiskokonaisuuksien on oltava riittävän pitkäkestoisia. Oppilailla on oltava aikaa syventyä oppimiskokonaisuuden sisältöön ja työskennellä pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti.
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja erityisesti laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

”Riittävän pitkäkestoinen”

- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien riittävä pitkäkestoisuus voidaan saavuttaa, kun kokonaisuuteen käytetään vähintään oppilaiden viikkotuntimäärän verran tunteja.
- Jos oppimiskokonaisuus rakentuu kaikkien oppiaineiden yhteistyönä, se on mahdollista toteuttaa yhden kouluviikon aikana.
- Jos taas mukana on vain muutamia oppiaineita, työskentely ajoittuu näiden oppiaineiden sovituille oppitunneille sekä koulutyön muihin tilanteisiin useamman kouluviikon ajalle.
- Jos oppimiskokonaisuus toteutetaan eri vuosiluokkien oppilaiden yhteistyönä, tuntimäärä sovitetaan joustavasti kaikille sopivaksi ja ylempien vuosiluokkien oppilailla voi olla enemmän tehtäviä kuin alempien vuosiluokkien oppilailla.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet (2)

- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia.
- Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle.
- Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkitys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille.
- Oppilaiden osallistuminen suunnitteluun on välttämätön.
- Oppimiskokonaisuuksien tarkoituksena on käsitellä toiminnallisesti oppilaiden kokemusmaailmaan kuuluvia ja sitä avartavia asioita

Monialaiset oppimiskokonaisuuksien tavoitteet (1)

- Vahvistaa oppilaiden osallisuutta ja tarjota mahdollisuuksia olla mukana opiskelun tavoitteiden, sisältöjen ja työskentelytapojen suunnittelussa.
- Nostaa esiin oppilaiden merkitykselliseksi kokemia kysymyksiä sekä luoda tilaisuuksia niiden käsittelyyn ja edistämiseen.
- Lisätä mahdollisuuksia opiskella erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä ja työskennellä useiden eri aikuisten kanssa.
- Tarjota mahdollisuuksia yhdistää koulun ulkopuolinen oppiminen koulutyöhön.

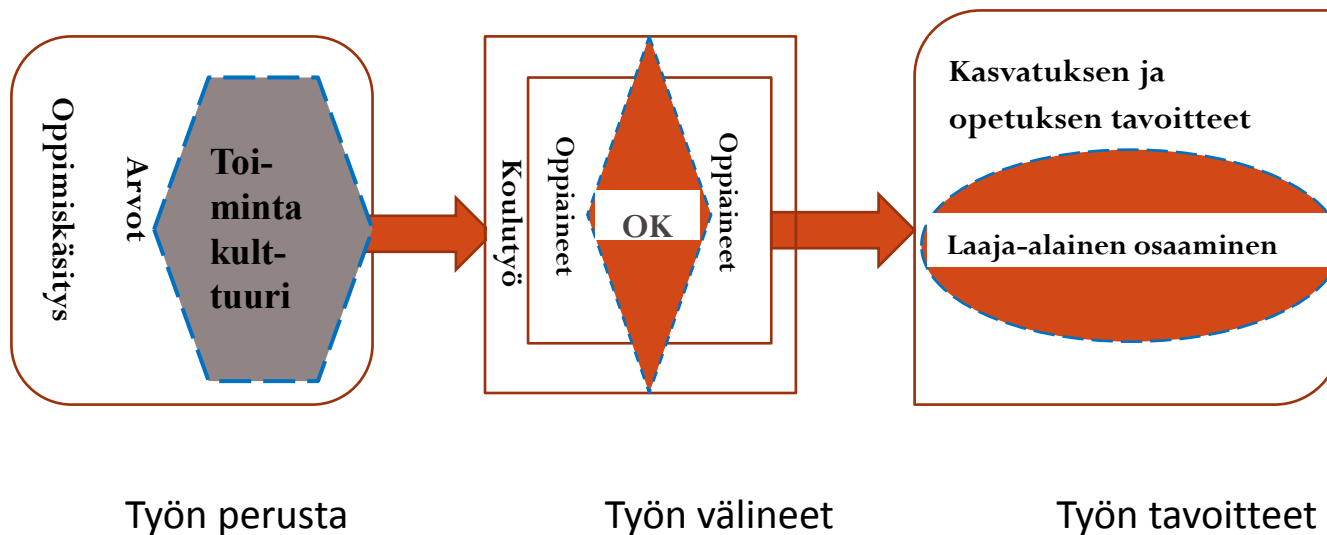
Monialaiset oppimiskokonaisuuksien tavoitteet (2)

- Antaa tilaa älylliselle uteliaisuudelle, elämyksille ja luovuudelle sekä haastaa monenlaisiin vuorovaikutus- ja kielenkäyttötilanteisiin.
- Vahvistaa tietojen ja taitojen soveltamista käytäntöön sekä harjaannuttaa kestävän elämäntavan mukaista toimijuutta.
- Innostaa oppilaita toimimaan yhteisöä ja yhteiskuntaa rakentavalla tavalla.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet (3)

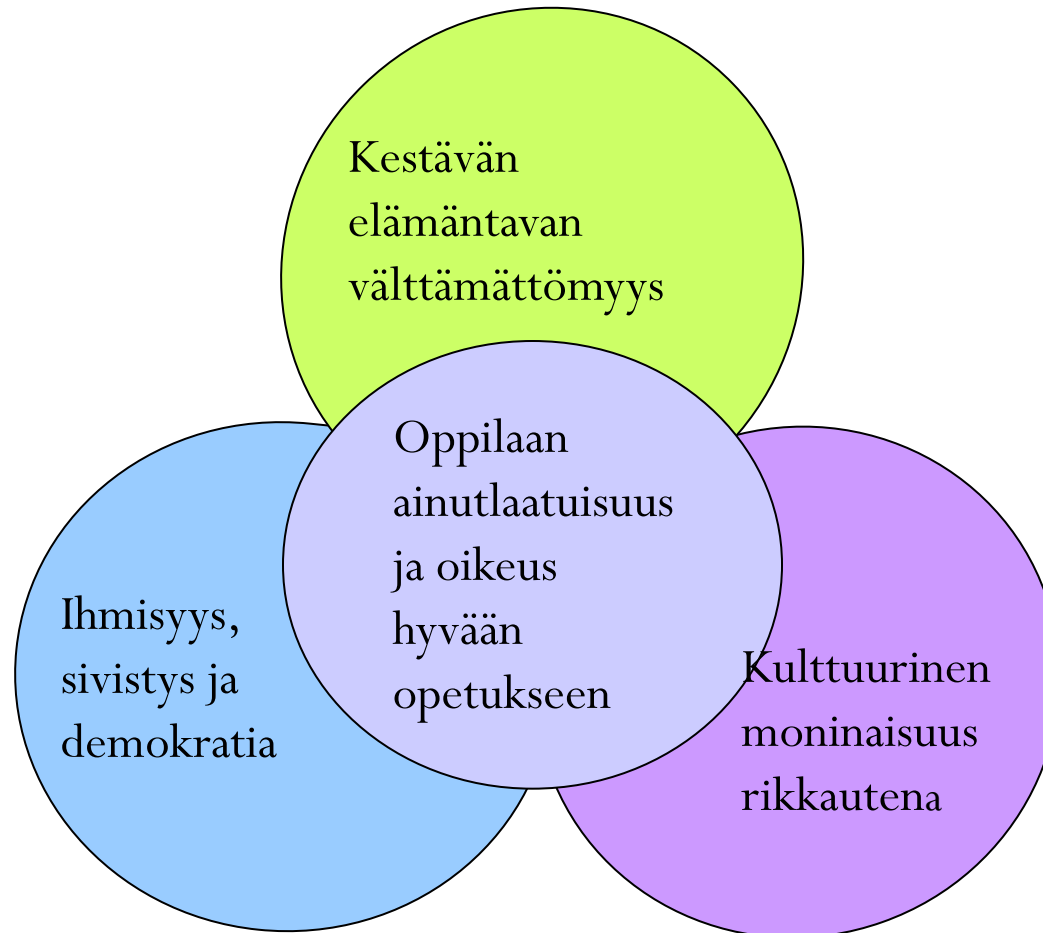
- Suunnittelu ja toteuttaminen edellyttävät yhteistyötä eri lähestymistapoja edustavien oppiaineiden kesken sekä koulun muun toiminnan hyödyntämistä.
- Kaikki oppiaineet ovat vuorollaan mukana oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa kulloisenkin kokonaisuuden edellyttämällä tavalla.
- Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja.
- Niiden opiskelussa käytetään eri oppiaineiden ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET (4)

Monialaiset oppimiskokonaisuudet (OK) ovat opetusta eheyttäviä ja oppiaineiden yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Niiden toteuttamisen tulee ilmentää **koulun arvoja ja oppimiskäsitystä**. Oppimiskokonaisuudet konkretisoivat perusopetuksen **toimintakulttuurin kehittämistä** ohjaavia periaatteita ja tukevat **laaja-alaisen osaamisen** kehittymistä.

PERUSOPETUKSEN ARVOPERUSTA

OPPIMISKÄSITYS

Oppilas on **aktiivinen toimija**, joka oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.

Myönteiset tunnekokemukset, ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Oppiminen tapahtuu **vuorovaikutuksessa** toisten oppilaiden, aikuisten ja eri yhteisöjen kanssa

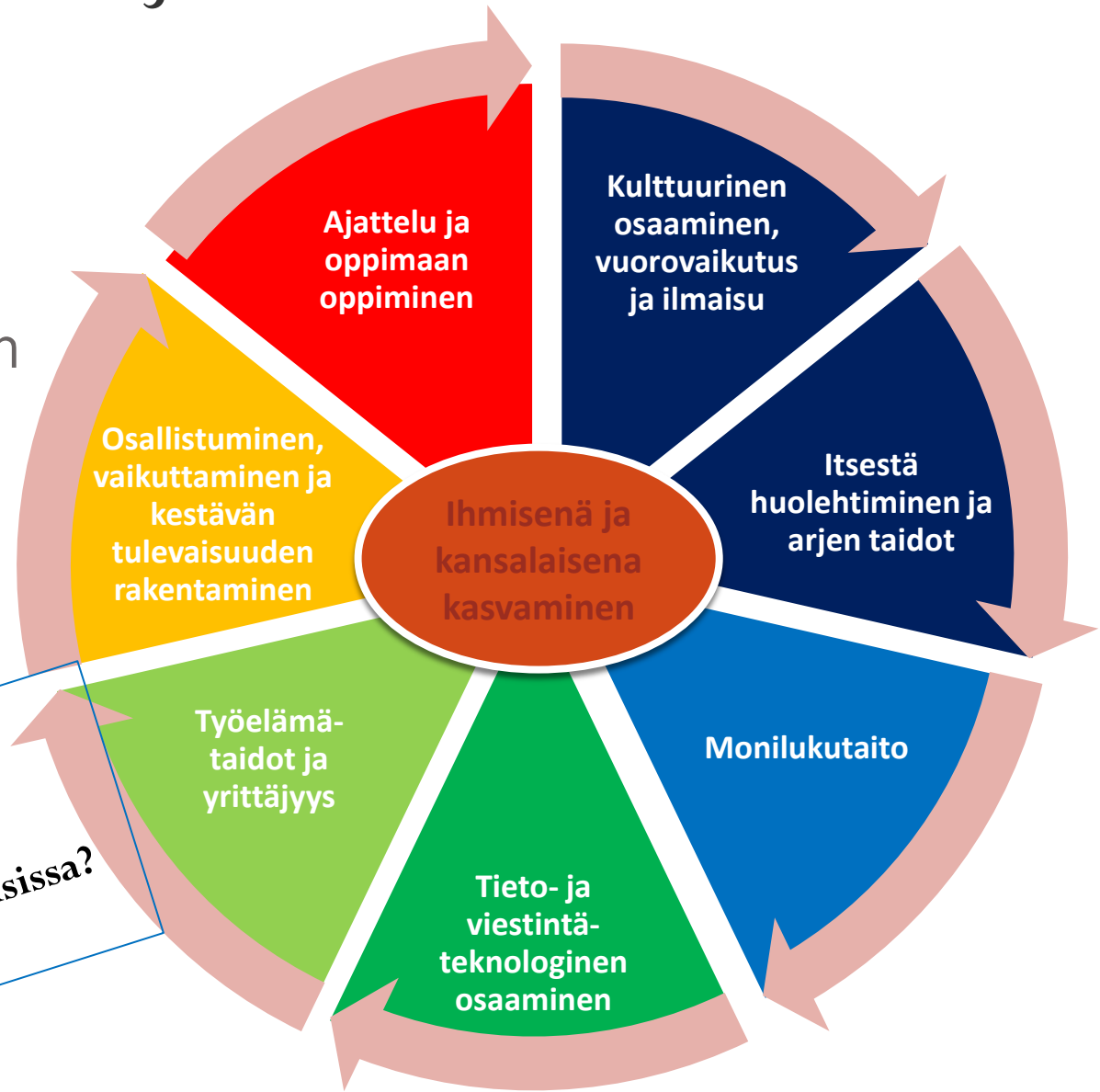
Oppiminen on yksin ja yhdessä tekemistä, ajattelemista, suunnittelua ja näiden **prosessien monipuolista arvioimista**

Koska oppilaan minäkuva ja itsetunto vaikuttavat siihen, millaisia tavoitteita oppilas asettaa toiminnalleen, **oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ohjaus** on erittäin tärkeää

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Perusopetuksen
tavoitteet ja laaja-
alainen osaaminen

- tiedot
- taidot
- arvot
- asenteet
- tahto

**Miten laaja-alainen
osaaminen toteutuu
monialaisissa
oppimiskokonaisuuksissa?**

TOIMINTAKULTTUURI

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Arvot, oppimiskäsitys, toimintakulttuuri ja laaja-alainen osaaminen

- 1. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisen tulee ilmentää koulun arvoja ja oppimiskäsitystä.
Miten?**
- 2. Miten laaja-alainen osaaminen toteutuu monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa?**
- 3. Miten monialaisten oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään luvussa 4.2. kuvattuja toimintakulttuurin periaatteita?**

MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET PAIKALLISESTI PÄÄTETTÄVÄT ASIAT (1)

- Miten opetuksen eheyttämistä käytännössä toteutetaan?
- Miten monialaiset oppimiskokonaisuudet toteutetaan?
- Koulukohtaisesti täsmennetään:
  - paikalliset tavoitteet
  - toteuttamista ohjaavat periaatteet ja toteuttamistavat
  - tavoitteet ja sisällöt
  - arviointikäytännöt
  - toteutumisen seuranta, arviointi ja kehittäminen

Monialaiset oppimiskokonaisuudet paikallisissa opetussuunnitelmissa

- Yhteisöllisesti yli luokka- ja oppiainerajojen – Oppiva yhteisö monialaisten oppimiskokonaisuuksien äärellä

Oulun normaalikoulu (Kemppainen, Kurttila, Marjamaa ja Pekkala)

MITEN MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET VOITTAISIIN TOTEUTTAA?

Esimerkki

Rauman normaalikoulu

Tuija Saarivirta

Oppimiskokonaisuuksien suunnittelun ja toteutuksen dokumentointi

Alustava lomakesuunnitelma neljässä seuraavassa diassa

Monialaisen oppimiskokonaisuuden nimi ja eheyttämisen tapa (OPS:n perusteiden mukaan: OHJE: Tähän voidaan jo merkitä, jos oppilaiden kiinnostuksen kohteet ovat olleet ensisijainen syy oppimiskokonaisuuden toteuttamiselle.	
Oppimiskokonaisuus on kirjattu seuraaviin suunnitelmiin: <ul style="list-style-type: none"> • paikallinen OPS • koulukohtainen OPS • lukuvuosisuunnitelma	Kannattaa miettiä
Oppimiskokonaisuuden jatkuvuuden periaate: <ul style="list-style-type: none"> • OHJE: kirjataan, onko vuosittainen vai vain tälle lukuvuodelle suunniteltu	kirjataanko oppimiskokonaisuus
Oppimiskokonaisuuden käytännön järjestelyt: <ul style="list-style-type: none"> • ajankohdat • tuntimäärät • koko koulua vai vain osaa oppilaista koskettava OHJE: Tuntimäärät voidaan merkitä myös oppiaineiden ja osallistuvien ryhmien kohdalle.	OPS :aan vai
Tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> • OHJE: Kannattaa tutustua alla olevaan arviointipohjaan.	lukuvuosisuunnitelmaan!
Sisällöt: <ul style="list-style-type: none"> •	Suunnittelu
Työtavat: <ul style="list-style-type: none"> • OHJE: Oppilaiden mukanaolo suunnittelussa ja toteutuksessa on aina toteuduttava!	
Kokonaisuuden päävastuuhenkilöt: <ul style="list-style-type: none"> • OHJE: Jäljessä on lueteltu osallistuvat opettajat ja tahot. Tässä kohtaa tarkoitetaan ydinorganisointiryhmää, mikäli sellaiseen on tarvetta. Pyrkimys on, että toimintakulttuurin muuttumisen myötä päästään kattavaan yhteistoimintaan.	
Kokonaisuuden dokumentoinnista huolehtivat: <ul style="list-style-type: none"> •	
Kokonaisuuden onnistumisen arviointisuunnitelma: <ul style="list-style-type: none"> • OHJE: Alla on erikseen arvioinnista luonnos toteutumisen jälkeen. Tähän tulee suunnitelma, koska esim. oppilailla voi olla uusia näkemyksiä ja toteuttamistapoja arviointiin, jotka voidaan lisätä alla olevaan arviointikaavakkeeseen.	

dokumentointi

<p>Arviointikäytännöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • palautekeskustelu • itsearviointi • vertaisarviointi <p>OHJE: Arviointityökalu tallennetaan dokumentoinnin yhteydessä. OHJE: Kirjataan myös miten työskentelytaidot ja muu osaaminen otetaan huomioon mukana olleiden oppiaineiden arvioinnissa. OPS:n perusteiden tukimateriaaleista löytyy lisätietoa.</p>																				
<p>Kokonaisuuden tuotosten mahdollinen esitystapa:</p>																				
<p>Oppiaineet:</p> <p>OHJE: Eri väreillä merkitään oppiaineen ensisijaisuus kokonaisuuden kannalta (punainen = ensisijaisin, oranssi = seuraavaksi merkittävin jne...)</p>																				
Oppiaine	äidinkieli ja kirjallisuus	toinen kotimainen kieli	vieras kieli	vieras kieli	matematiikka	ympäristöoppi	biologia	maantieto	fysiikka	kemia	terveystieto	uskonto/elämäntäht.	historia	yhteiskuntaoppi	musiikki	kuvataide	liikunta	oppilaanohjaus	jokin muu	
tuntimäärät																				
Oppilasryhmät	esi	1a	1b	2a	2b	3a	3b	4a	4b	5a	5b	6a	6b	7a	7b	8a	8b	9a		
osallistuminen																				
tuntimäärät																				
<p>Osallistuvat opettajat ja muu koulun henkilöstö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 																				
<p>Kokonaisuuden suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin tai dokumentointiin osallistuvat muut henkilöt tai ulkopuoliset tahot, myös vanhemmat:</p>																				

arviointi

Monialaisen oppimiskokonaisuuden arviointi ja kehittäminen

Yhteenvedon päiväys/kirjaaja

Arviointiin osallistuneet henkilöt, ryhmät, tahot:

-

OHJE: Oppilasryhmät näkyvät esim. alla olevasta kohdasta.

Miten arviointi on toteutettu:

-

Arviointi oppimiskokonaisuuden vaikuttavuuden laajuudesta:

OHJE: Vasemmassa syrjässä on laaja-alaisen osaamisen alueiden lyhennemerkinnyt. Arvioinnin voi suorittaa siihen värien avulla. Tavoitelauseiden arvioinnin voi myös kirjata väreillä.

L1

L2

L3

L4

L5

L6

L7

1. Oppilailla on ollut mahdollisuus olla mukana tavoitteiden, sisältöjen ja työskentelytapojen suunnittelussa.

2. Oppilaat ovat saaneet tuoda esiin merkitykselliseksi kokemiaan kysymyksiä sekä käsitelleet ja edistäneet niitä.

3. Oppilaat ovat opiskelleet erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä.

4. Oppilaat ovat saaneet työskennellä useiden eri aikuisten kanssa.

5. Oppilailla on ollut mahdollisuus yhdistää koulun ulkopuolinen oppiminen koulututkintoihin.

6. Oppimiskokonaisuus on antanut tilaa älylliselle uteliaisuudelle ja luovuudelle.

7. Oppimiskokonaisuus on haastanut monenlaisiin vuorovaikutus- ja kielenkäyttötilanteisiin.

8. Oppimiskokonaisuus on vahvistanut arkiosaamista.

9. Oppimiskokonaisuus on vahvistanut kestävä elämäntavan mukaista toimijuutta.

10. Oppimiskokonaisuus on innostanut oppilaita toimimaan yhteisöä ja yhteiskuntaa rakentavalla tavalla.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttaneita asioita tai toteutuneita sisältöjä, joita kannattaa hyödyntää esim. muiden kokonaisuusien toteuttamisessa tai vastaavan kokonaisuuden jatkokehittämisessä:

1.

Oppimiskokonaisuuksien suunnittelu ja dokumentointi

Tuija Saarivirran lomake löytyy [täältä](#)

SUUNNITELLAAN MONIALAISIA OPPIMISKOKONAISUUKSIA

1. Työskentely tapahtuu 3-4 opettajien ryhmässä.
2. Suunnitellaan monialainen oppimiskokonaisuus
3. Suunnittelun apuna käytetään Tuija Saarivirran lomaketta.
4. Ryhmä voi itse valita miten toteuttaa suunnitelman, dokumentoinnin ja arvioinnin.
5. Kirjatkaa punaisille lapuille haasteet ja vihreille mahdollisuudet.
6. Ryhmien suunnitelmat esitellään toisille ryhmille.

MONIALAISTEN OPPIMISKOKONAISUUKSIEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

- ✘ Onko oppilailla ollut mahdollisuus yhdistää koulun ulkopuolinen oppiminen koulutyöhön?
- ✘ Onko oppimiskokonaisuus antanut tilaa älylliselle uteliaisuudelle ja luovuudelle?
- ✘ Onko oppimiskokonaisuus haastanut monenlaisiin vuorovaikutus- ja kielenkäyttötilanteisiin?
- ✘ Onko oppimiskokonaisuus vahvistanut arkiosaamista?
- ✘ Onko oppimiskokonaisuus vahvistanut kestävän elämäntavan mukaista toimijuutta?
- ✘ Onko oppimiskokonaisuus innostanut oppilaita toimimaan yhteisöä ja yhteiskuntaa rakentavalla tavalla?

MONIALAISTEN OPPIMISKOKONAISUUKSIEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

- ✘ Onko oppilaan osallisuus vahvistunut?
- ✘ Onko oppilaalla ollut mahdollisuus olla mukana tavoitteiden, sisältöjen ja työskentelytapojen suunnittelussa?
- ✘ Ovatko oppilaat saaneet tuoda esiin merkitykselliseksi kokemiaan kysymyksiä sekä käsitelleet ja edistäneet niitä?
- ✘ Ovatko oppilaat opiskelleet erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä?
- ✘ Ovatko oppilaat saanette työskennellä useiden eri aikuisten kanssa?

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien arviointi

- Oppilaille annetaan palautetta työskentelystään oppimiskokonaisuuden aikana.
- Oppilaan osoittama osaaminen otetaan huomioon oppiaineissa annettavaa sanallista arvioita tai arvosanaa muodostettaessa.

Arvioinnin kaksi tehtävää

Oppilaan oppimisen ja opiskelun ohjaaminen, tukeminen ja kannustaminen

Oppilaan suoriutumisen kuvaaminen suhteessa tavoitteisiin